

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/105/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616209140
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1616209140.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej, v spore žalobcu: M. N., D.. XX.XX.XXXX, N. S. U. XXX, zastúpený právnickou osobou založenou na ochranu spotrebiteľa: Centrum správnej pomoci Galanta, Občianske združenie, so sídlom Staničná 10, Galanta, IČO: 51 412 802, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o neplatnosti zmluvy, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 16. apríla 2021, č.k. 27C/235/2016-185, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom čiastočne vyhovel žalobe a určil, že zmluva č. XXXXXXXXXX zo dňa 09.03.2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná, určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi nimi dňa 09.03.2012, žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 247,70 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalovanému tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 300 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V časti o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 60 %, o ktorého výške rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku. Napokon žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok podľa priloženého príkazu na úhradu vo výške 233,50 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Vychádzal zo zistenia, že dňa 09.03.2012 bola medzi stranami sporu uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi ako dlžníkovi úver vo výške 2.700 eur s dohodnutými splátkami v sume 420 eur mesačne a počtom splátok 12. Žalobca sa zaviazal zaplatiť veriteľovi požičanú sumu zvýšenú o poplatok 2.340 eur, t.j. celkovo mal zaplatiť čiastku 5.040 eur. V zmluve bolo zaškrtnuté políčko, že úver bol poskytnutý na iný účel (iný ako výkon zamestnania, povolania...). Zmluva bola dohodnutá bez určenia úrokovej sadzby. V bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je uvedené, že tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Dňa 09.03.2012 bola taktiež uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy, kde sa uvádzalo, že žalobca ako dlžník vystavil zmenku dňa 09.03.2012, v ktorej sa zaviazal zaplatiť zmenkovú sumu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne zo zmenkovej sumy. Dohoda obsahovala vyjadrenie, že dlžník súhlasí s tým, aby sa uspokojenie pohľadávky veriteľa zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok a aby jeho zamestnávateľ vyplácať dôchodku TOWER AUTOMOTIVE, a.s. zrážal mesačne

sumu 420 eur a uhradil sumu na účet veriteľa s variabilným symbolom XXXXXXXXX. Dňa 09.03.2012 bola uzavretá aj rozhodcovská zmluva, kde sa uvádzalo, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXX, budú riešené a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, b/ pred príslušným súdom SR, ak žalujúca strana podá žalobu na príslušnom súde. Dňa 17.07.2016 žalovaný vystavil pre zamestnávateľa žalobcu spoločnosť predloženie dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXX a žiadal vykonávať zrážky v sume 420 eur mesačne, nakoľko uvádzal dlh žalobcu sumu 17.355,92 eur ku dňu 17.08.2016. Žalobca bol v spoločnosti TOWER AUTOMITIVE, a.s. zamestnaný od 01.04.2011 do 31.08.2014 a za obdobie od 8/2013 do 8/2014 bola v prospech žalovaného zrazená zo mzdy suma 2.710 eur. Žalovaný výzvou zo dňa 26.05.2017 vyzval žalobcu na úhradu aktuálnej sumy 18.804,35 eur v prospech úveru XXXXXXXXX. Vyzval ho, aby zabezpečil úhradu tejto sumy jednorazovo na ich účet. Žalovaný uviedol, že ak žalobca touto sumou nedisponuje, môže využiť možnosť bezúročného účelového spotrebiteľského úveru, ktorým dokáže dlh vyrovnať a získať výhodu nízkych splátok. Zamestnávateľ žalobcu vykonal na účet žalovaného od augusta 2016 do decembra 2016 zrážky spolu v sume 2.710 eur. Žalovaný eviduje platby žalobcu na daný úver vo výške 3.337,37 eur s tým, že posledná platba bola dňa 10.01.2017 v sume 50 eur. Z výsluchu žalobcu zistil, že sa dohodol s pánom U. na základe reklamy, že mu poskytne úver 900 eur. Išli za ním do kancelárie a tam podpísali zmluvu. On mu povedal, že predošlú pôžičku, ktorú mal rovnako prostredníctvom pána U., musí najskôr vyrovnať a potom mu môže dať tú ďalšiu. Žalobca uviedol, že nevie koľko bol dlh na tej predchádzajúcej pôžičke, ale zrejme to pán U. Zpočítal a uviedol sumu 2.700 eur. Jemu dal v hotovosti 900 eur a podpísali zmluvu. Potom mu na základe zmluvy v práci strhávali splátky. Sem tam dali pánovi U. splátku aj osobne do rúk. Žalobca uviedol, že pri podpise zmluvy mu pán U. povedal, aby si zmluvu prečítal, on však nevedel, lebo dobre nevidel, boli tam drobné písmenká. Pri podpise zmluvy strávili asi 20-30 minút.

3. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie po právnej stránke posúdil podľa § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 3, 4, § 52a ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, § 451 ods. 1, § 456, § 457, § 551 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/ a b/, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov ("ZoSÚ") a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Prednostne sa zaoberal otázkou procesnej prípustnosti určovacích nárokov žaloby. Dospel k záveru, že v prípade určenia neplatnosti zmluvy a určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy ide o žalobu v zmysle § 137 písm. d/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p.") o určenie právnej skutočnosti podľa osobitného predpisu. Za takéto ustanovenie osobitného predpisu ustálil § 11 ods. 4 ZoSÚ aktuálneho ku dňu rozhodovania súdu a tiež § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré umožňujú spotrebiteľovi brániť sa žalobou na súde proti porušiteľovi jeho spotrebiteľských práv. Dospel tak k záveru, že žaloba v uvedených častiach je procesne prípustným prostriedkom ochrany žalobcu a navyše v konaniach týkajúcich sa ochrany práv spotrebiteľa ako slabšieho subjektu zmluvného vzťahu. Doplnil, že by bolo nadbytočným zaoberať sa otázkou naliehavého právneho záujmu, čo by bolo potrebné v prípade žaloby o určenie podľa § 137 písm. c/ C.s.p., pod ktoré ustanovenie dané dva určovacie nároky nebolo možné podradiť, keďže v ich prípade nejde o určenie, či tu právo je alebo nie je. V zmysle uvedeného ustanovenia je potrebné preukázanie naliehavého právneho záujmu, pričom takouto typickou žalobou je určenie vlastníckeho práva k veci. V daných prípadoch však ide o určenie právnej skutočnosti, ktorou je spotrebiteľská zmluva o úvere a dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá na zabezpečenie takéhoto úveru. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Určenie existencie právnej skutočnosti odporuje zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav, a preto pri žalobe na určenie právnej skutočnosti by rozsudok určoval niečo, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne to, či je v prítomnosti. Z uvedeného dôvodu právna úprava v C.s.p. pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d/ C.s.p. iba za predpokladu, že to vyplýva z osobitného predpisu (najmä hmotného práva). V časti žaloby o určenie, že úver zo zmluvy je bezúročný a bez poplatkov podľa súdu prvej inštancie však išlo o žalobu podľa § 137 písm. c/ C.s.p., teda o určenie či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem na tomto nároku žaloby je relevantný, keďže však vyplýval priamo z § 11 ods. 4 ZoSÚ a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., nebolo ho potrebné dokazovať. Konštatoval, že v časti žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia a žaloby o zaplatenie primeraného zadostučinenia ide o žalobu na plnenie v zmysle § 137 písm. a/ C.s.p.

4. Predmetnú zmluvu o úvere súd prvej inštancie považoval za typickú spotrebiteľskú zmluvu. Poukázal na to, že žalovaný vo svojom vyjadrení síce jednou vetou uviedol, že žalovaný nebol v konaní spotrebiteľom, avšak takéto svoje tvrdenie nijako nezdôvodnil. Dal do pozornosti, že ani v samotnom texte zmluvy nie je uvádzané, že by bol úver poskytnutý na podnikateľské účely. Skutočnosť, že žalobca v konaní vystupoval ako spotrebiteľ, mal teda za preukázanú a nespornú. Poukázal tiež na to, že v zmluve o úvere je zaškrtnuté políčko, že je úver poskytovaný na iný účel (teda iný ako povolanie, zamestnanie, podnikanie...). Konštatoval, že základnou črtou typizovaných spotrebiteľských zmlúv je, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným túto charakteristiku spĺňa, pretože zmluva bola vyhotovená ako formulár a jej súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné podmienky, ktoré žalobca nemohol ovplyvniť, nakoľko boli pripravené už vopred, pre veľký počet spotrebiteľov. Je pritom nepochybné, že žalovaný pri uzavieraní zmluvy vystupoval v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca v čase uzavretia zmluvy nekonal v súvislosti s výkonom svojej podnikateľskej alebo inej obchodnej činnosti, zmluvu podpísal ako fyzická osoba za účelom priamej osobnej spotreby pre seba, resp. pre príslušníkov svojej domácnosti. Predmetnú zmluvu preto vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu a konštatoval, že je aj spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže ide o štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi žalovaným - veriteľom ako dodávateľom a žalobcom - dlžníkom ako spotrebiteľom. Predmetnú zmluvu zároveň posúdil ako zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a z toho dôvodu musela obsahovať náležitosti stanovené v jeho § 9 ods. 2.

5. Žalobe v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy súd prvej inštancie vyhovel. Poukázal na skutočnosť, že zmluva bola dohodnutá bez určenia úrokovej sadzby. Bolo dojednané, že žalobca ako dlžník je povinný vrátiť sumu požičanú (2.700 eur) zvýšenú o poplatok vo výške 2.340 eur, a teda spolu je dlžník povinný vrátiť podľa zmluvy sumu 5.040 eur, a to len v 12 mesačných splátkach v sume 420 eur mesačne. Poplatok nebol v zmluve o úvere nikde špecifikovaný, a ani vysvetlený. S poukazom na znenie bodu 10 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, podľa ktorých tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, dospel k záveru, že takáto formulácia odplaty bola pre spotrebiteľa nezrozumiteľná, keďže nebolo zrejmé, z čoho odplata - poplatok pozostáva. Nepostačuje uvedenie rozpisu poplatku vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, pretože tak dôležitá náležitosť zmluvy akou je odplata za poskytnutie finančných prostriedkov musí byť spotrebiteľovi jasná už z textu zmluvy o úvere a musí byť v jej texte jednoznačne zakomponovaná, čo sa v dnom prípade nestalo. Žalovaný nijak nepreukázal, že by so spotrebiteľom dohadovanú odplatu prejednal a túto mu aj vysvetlil, a teda ju s ním individuálne dojednal. Keďže úver bol poskytnutý na sumu 2.700 eur a odplata bola určená ako 2.340 eur za rok, potom odplata predstavovala 86,57 % ročne (dohodnutá časť poplatku pripadajúca na úrok - $1/3$ z 2.340 eur = 780 eur, t.j. 28,8 % a dohodnutá časť poplatku pripadajúca na náklady úveru - $2/3$ z 2.340 eur = 1560 eur, t.j. 57,77 %). Uviedol, že výška dojednanej odplaty 86,57 % ročne, tvorená úrokom a nákladmi poskytnutia úveru, ďaleko presahuje odplatu bežne poskytovanú za dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na trhu. Podľa údajov z Národnej banky Slovenska (ďalej len "NBS"), priemerné úrokové sadzby v marci 2012 na spotrebiteľské úvery do jedného roka predstavovali 7,33 %. Čiže odplata 86,57 % bola až 11-krát vyššia ako bežne poskytovaná odplata za spotrebiteľské úvery, čo je v rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ale aj s § 39 Občianskeho zákonníka, a teda je jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi a nemôže požívať právnu ochranu. Takto až úžernícky dojednaná odplata je dôvodom absolútnej neplatnosti celej zmluvy o úvere v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Doplnil tiež, že takto dojednaná odplata za úver ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo a úverový právny úkon za takéto úžerné protiplnenie možno ťažko podrobiť moderácii. Z celospoločenského hľadiska sú takéto úverové praktiky nebezpečné v súvislosti s neprimeraným úverovým zaťažením obyvateľstva. Nestotožnil sa s argumentom žalovaného, že ak aj súd zistí absolútnu neplatnosť niektorej časti zmluvy, nemožno takúto čiastočnú neplatnosť vzťahovať na celú zmluvu a určiť ju ako celok za neplatnú. Súd prvej inštancie zohľadnil najmä to, že podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere ako takej je poskytnutie peňažných prostriedkov za odplatu - úrok. Samotný zákon považuje dojednanie úroku za pojmový znak daného právneho vzťahu. Predmetná zmluva dojednanie o úrokovej sadzbe vôbec neobsahuje. Zmluva obsahuje len uvedenie poplatku úveru ako sumy 2.340 eur. Takéto dojednanie úrokovej sadzby tak bolo podľa jeho názoru neplatné. Poukázal na to, že zákon jasne definuje nielen v § 497 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje podstatné náležitosti zmluvy o úvere vo všeobecnosti, ale aj v ZoSÚ, že

obligatórnou náležitosťou zmluvy o (spotrebiteľskom) úvere je ročná úroková sadzba úveru. Pri výbere z ponúk na trhu spotrebiteľských úverov je jedným zo základných kritérií, ktorým sa spotrebiteľ riadi, aj úroková sadzba poskytovaného úveru. Táto informácia ovplyvňuje ekonomické správanie spotrebiteľa a v konečnom dôsledku ovplyvní aj to, či si spotrebiteľ úver od danej spoločnosti zoberie alebo nie. Neuvedenie úrokovej sadzby úveru v zmluve o úvere je jednoznačne porušenie zákona a nesplnenie základného pojmového znaku daného zmluvného typu. Navyše uvedenie len výšky ceny poskytnutého úveru pri vedomosti veriteľa, že úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy, je možné označiť aj za konanie v rozpore s dobrými mravmi s cieľom ovplyvniť správanie spotrebiteľa a neuvedením zákonných náležitostí využiť neskúsenosť a tieseň spotrebiteľa vo svoj prospech. Úroková sadzba úveru je síce len časťou samotnej zmluvy, ale ide o podstatnú časť zmluvy. Hoci nesplnenie obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemusí samo osebe znamenať neplatnosť zmluvy ako takej (zákon takýto úver namiesto neplatnosti zmluvy sankcionuje určením úveru za bezúročný a bez poplatkov), avšak v situácii, keď ide o esenciálnu časť zmluvy, pričom zmluva má formulárovú podobu a bola skoncipovaná výlučne žalovaným - veriteľom a nezodpovedá požiadavkám stanoveným v zákone, berúc zreteľ na povahu právneho úkonu, obsah právneho úkonu, ktorý zakladá hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech slabšieho spotrebiteľa, ako aj vzhľadom na evidentnú nadvládu nad dlžníkom - žalobcom, bol súd prvej inštancie toho názoru, že zmluva je neplatná ako celok v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Takisto zobral do úvahy aj skutočnosť, či bez dojednania odplaty - úroku by bola daná vôľa strán zmluvu o úvere uzavrieť ako celok. Podľa neho v danej veci možno konštatovať, že úmyslom žalovaného ako podnikateľského subjektu poskytujúceho spotrebiteľské úvery za odplatu asi nebolo poskytnúť úver bezúročne. V priebehu konania ani žalovaný sám netvrdil, že by do zmluvného vzťahu vstúpil, aj keby odplata za poskytnuté peňažné prostriedky dojednaná nebola. Napokon súd prvej inštancie zohľadnil aj skutočnosť, že konanie žalovaného, ktorým si dá sľúbiť plnenie, ktoré je v hrubom nepomere s poskytnutým plnením a pritom zneužije finančnú tieseň slabšej strany je neplatným právnym úkonom úžernického charakteru (v súčasnosti § 39a Občianskeho zákonníka), ktorý je podľa zákona neplatný. Pritom v danej veci, keďže týmto úverom žalobca vyplácal svoje a manželkine predchádzajúce úvery, jednoznačne žalobca vo finančnej tiesni bol. K argumentu žalobcu, že úver bol poskytnutý v skutočnosti len vo výške 900 eur, hoci v zmluve bola uvedená výška úveru 2.700 eur, poukázal na to, že účelom úveru bolo vyplatenie predchádzajúcich úverov taktiež od spoločnosti žalovaného. Suma 900 eur predstavovala sumu, ktorá ostala z úveru po vyplatení predchádzajúcich úverov. Sám žalobca vo svojich vyjadreniach potvrdil, že mali aj s manželkou nejaké úvery u žalovaného, ktoré predmetnému úveru predchádzali. Táto skutočnosť sama osebe nemala vplyv na platnosť dojednania zmluvy o úvere, nakoľko aj ZoSÚ umožňuje uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej účelom je vyplatenie predchádzajúcich úverov (samozrejme pri dodržaní zákonom predpísaných náležitostí zmluvy).

6. Vzhľadom na svoj záver o celkovej neplatnosti predmetnej zmluvy o úvere súd prvej inštancie konštatoval, že nebolo možné vyhovieť žalobe v časti o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Uviedol, že z neplatnej zmluvy nemohol byť žalobcovi poskytnutý úver. Žalobca má právo len na vydanie bezdôvodného obohatenia prijatého z titulu neplatnej zmluvy. Napriek námietkam žalobcu, že možno určiť úver zo zmluvy za bezúročný a bez poplatkov, aj keď súd konštatuje neplatnosť úverovej zmluvy, mal za to, že z neplatnej zmluvy nemôžu vzniknúť platné práva a povinnosti, o ktorých by potom bolo možné meritórne rozhodovať. Doplnil, že ochrana spotrebiteľovi je poskytnutá už určením neplatnosti úverovej zmluvy ako takej. Z týchto dôvodov žalobu v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zamietol.

7. Za neplatnú súd prvej inštancie určil aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Uviedol, že keďže určil neplatnosť zmluvy o úvere, na zabezpečenie ktorej bola dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá, dohoda z dôvodu svojej akcesorickej povahy stráca zo zákona platnosť taktiež. Za neplatnú ju považoval aj z iných dôvodov. Poukázal na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená. Vymedzenie zabezpečenej pohľadávky je neurčité, a teda neplatné v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečená pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Veriteľ voči spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v jeho prospech. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou formulárovej zmluvy, ktorá nebola individuálne dojednaná. V predmetnej dohode sa uvádza, aká má byť výška mesačnej zrážky zo mzdy - 420 eur a že dlžník mal vystaviť akúsi zmenku so zmenkovým úrokom 0,25

% denne zo zmenkovej sumy. Odkaz na zmluvu o úvere je len vo forme variabilného symbolu, ku ktorému sa majú zrážky zo mzdy žalovanému na jeho účet poukazovať - variabilný symbol predstavuje číslo úverovej zmluvy. Svojím obsahom daná dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa - žalobcu. Pri uzatváraní dohody dlžník ako spotrebiteľ musí vedieť pohľadávku akého druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a v akej výške. Neurčitosť zmluvného dojednaní o výške zabezpečovaného záväzku má za následok neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné nepríjemné zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalobca mal možnosť odmietnuť zabezpečovací prostriedok poskytovaného úveru. Hoci dohoda o zrážkach zo mzdy bola dojednaná ako samostatná zmluva, nič to nemení na jej akcesorickej povahe. Takéto zmluvné dojednanie je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou, čo je ďalším dôvodom neplatnosti dohody.

8. Za dôvodnú považoval žalobu aj v časti uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 247,70 eur, ktoré predstavovalo sumu, ktorú zamestnávateľ žalobcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy vyplývajúcej z zmluvy o úvere žalobcovi zrazil v prospech žalovaného. Keďže vyhlásil predmetnú zmluvu o úvere ako aj dohodu o zrážkach zo mzdy za neplatnú a v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka sú strany povinné vydať si všetko, čo z neplatného právneho úkonu plnili, zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 247,70 eur, nakoľko mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že zamestnávateľ skutočne zrážky zo mzdy v prospech žalovaného vykonal. Uvedené preukazuje potvrdenie zamestnávateľa TOWER AUTOMOTIVE, a.s. zo dňa 15.10.2014, z ktorého vyplývalo, že zamestnávateľ odviezol žalovanému sumu 2.710 eur a potvrdenie zamestnávateľa Inteva Products Slovakia spol. s r.o. zo dňa 20.06.2017, z ktorého vyplývalo, že zamestnávateľ žalobcu odviezol žalovanému spolu sumu 397,13 eur. Pri výške bezdôvodného obohatenia bol viazaný návrhom žalobcu a tak žalovaného zaviazal na vrátenie bezdôvodného obohatenia vo výške 247,70 eur. Hoci zo spisu vyplýval vyšší rozsah bezdôvodného obohatenia, nemohol prisúdiť viac ako žiada žalobca. Doplnil, že podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 05.09.2019 žalobca uviedol bližšiu špecifikáciu sumy bezdôvodného obohatenia, ktorú určil ako 407,13 eur. Nežiadal rozhodnúť o pripustení zmeny žaloby, ani neformuloval petit žaloby, ktorým by žiadal uvedenú sumu priznať. Na pojednávaní dňa 16.04.2021 uviedol, že trvá na žalobe tak ako bola podaná v roku 2016 a žiada priznať vydanie bezdôvodného obohatenia len v sume 247,70 eur. Dospel teda k záveru, že v prípade prijatej platby 247,70 eur išlo zo strany žalovaného o prijatie plnenia z neplatného právneho úkonu, t.j. k získaniu bezdôvodného obohatenia z neplatného právneho úkonu na úkor žalobcu. Takto získané bezdôvodné obohatenie je žalovaný povinný vydať žalobcovi, a preto žalobe aj v tejto časti vyhovel a žalovaného zaviazal na vydanie sumy 247,70 eur.

9. Žalobcovi vyhovel aj v časti žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 300 eur, ktoré žalobca požadoval z dôvodu, že žalovaný pri poskytnutí úveru konal v rozpore so zákonom, s princípmi ochrany spotrebiteľa, voviedol ho do situácie, kedy mal obavy zo straty bývania a vymáhaním sumy viac ako 18.000 eur ho dostal pod neustály tlak tak obrovského záväzku. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca ako spotrebiteľ v tomto konaní úspešne uplatnil porušenie práv a povinností ustanovených osobitnými predpismi na ochranu spotrebiteľa a mal teda podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. právo na primerané finančné zadost'učinenie od toho, kto za takéto porušenia zodpovedá. Uplatnenú sumu 300 eur považoval za primeranú. Prihliadol na protiprávne správanie žalovaného, intenzitu a časové trvanie závadného konania. Žalovaný v rozpore s právnymi predpismi žiadal od žalobcu odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov vo výške vyše 86 % ročne, čo má povahu skoro až úžernického konania a žiadal zaplatenie vyše 18.000 eur, pričom úver bol poskytnutý na sumu 2.700 eur. Žalovaný prijímal vykonávané zrážky zo mzdy vo výške až 420 eur mesačne na úhradu takto určeného dlhu. Doplnil, že uvedené žalovaný vyžadoval zrejme na základe zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy na základe zrejme vystavenej zmenky na zabezpečenie takto poskytnutého úveru. Žalobca tak bol vystavený dlhodobým nekalým a protiprávnym praktikám žalovaného, čo mohlo vyvolať u osoby neznalej zákona nemalú dávku stresu. Všetky uvedené skutočnosti vo vzájomnej spojitosti podľa jeho názoru odôvodňujú záver o primeranosti a opodstatnenosti priznaného finančného zadost'učinenia vo výške 300 eur. Priznanie finančného zadost'učinenia neplní len funkciu satisfakčnú, ale i sankčnú, aby dostatočne odradilo žalovaného ako dodávateľa od získavania plnení vyplývajúcich z neplatných úverových vzťahov alebo neprijateľných zmluvných podmienok. Nemožno tiež opomenúť, že nekalými praktikami žalovaného sa viackrát zaoberala aj Európska komisia EÚ a Súdny dvor EÚ, pričom spory medzi žalovaným a spotrebiteľmi týkajúce sa porušenia práv spotrebiteľov, či už v rámci

kontraktačného procesu alebo v rámci záväzkového vzťahu vyplývajúceho z uzavretých úverových zmlúv, boli predmetom viacerých súdnych sporov, v ktorých všeobecné súdy v mnohých prípadoch rozhodli o neprijateľnosti zmluvných podmienok, ako aj o neplatnosti úverových zmlúv a následne i o priznaní finančného zadostučinenia spotrebiteľom.

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. posúdením úspechu vo veci. Vzhľadom na vyhovenie žalobe v rozsahu štyroch navrhovaných výrokov, z ktorých každý predstavoval samostatný nárok a v jednom výroku ju zamietol, v konaní bol žalobca úspešný v rozsahu 80 % a žalovaný úspešný v rozsahu 20 %. Súd preto priznal žalobcovi pomerný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 60 % voči žalovanému (80% úspech žalobcu - 20 % úspech žalovaného).

11. V rozsudku tiež zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za tú časť žaloby, v ktorej bol neúspešný, v zmysle § 2 ods. 2 a § 4 ods. 2 písm. u/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, keďže žalobca ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany podľa osobitného predpisu bol od jeho platenia oslobodený.

12. Proti tomuto rozsudku podal, do jeho vyhovujúcej časti, v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Mal za to, že v predmetnom konaní došlo k vadám v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p., keď súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že žalobca svoju vôľu uzavrieť predmetnú zmluvu o úvere potvrdil svojim podpisom a bol si vedomý svojich záväzkov z nej vyplývajúcich. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Súdny dvor EÚ zadefinoval priemerného spotrebiteľa ako "v rozumnej miere pozorného a opatrného, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov" (z rozsudku SDEÚ zo dňa 16.07.1998, Gut Springenheide GmbH, F. H. v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung). V zmysle judikatúry súdneho dvora bola táto definícia prenesená aj do sekundárneho práva EÚ, konkrétne do Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005, kde je v bode 18. Preambuly stanovenej, že "v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov". V dôsledku uvedenej definície podľa neho nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobcu, ktorý bol pri uzavieraní zmluvy o úvere dobre informovaný, avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu určením absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere. Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Poukázal aj na rozsudok súdneho dvora zo dňa 12.01.2006, C-361/04, vo veci Y. F. - A. a ďalší v. OHIM, podľa ktorého "priemerný spotrebiteľ vykazuje najvyšší stupeň pozornosti vo chvíli, keď si pripravuje a realizuje svoj výber medzi rôznymi výrobkami dotknutej kategórie." Vzhľadom na znenie § 39 poukázal na to, že Občiansky zákonník spája neplatnosť právneho úkonu na prvom mieste s právnym úkonom, ktorý svojím obsahom či účelom odporuje zákonu (t.j. Občianskemu zákonníku alebo inému zákonu). Z hľadiska absolútnej neplatnosti právneho úkonu je dôležitý efekt (výsledok) tohto konania, t.j. nedovolenosť právneho úkonu (rozpor so zákonom). Uviedol, že jednotlivými splátkami sa hradí najprv istina poskytnutého úveru a po uhradení istiny sa uhrádza zostatok z poskytnutého úveru (úroky, poplatok). Započítanie celej sumy splátky sa hradí najprv na istinu a až tak na úrok a poplatok v prospech dlžníka, pretože v prípade nezaplatenia niektorej splátky alebo omeškania dlžníka s platbou splátky dôjde skôr k zníženiu istiny, z ktorej by si žalobca ako veriteľ mohol uplatňovať zákonné úroky z omeškania. Zmluva o úvere podľa neho obsahuje všetky náležitosti v zmysle platných právnych predpisov účinných v čase jej uzatvorenia. ZoSÚ považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu dôvodov, ktoré sú ustanovené v § 11 ods. 1. Keďže podľa jeho názoru žalobca neuzatvoril zmluvu o úvere v postavení spotrebiteľa, nemožno zmluvu o úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov a tým aplikovať ustanovenia uvedeného zákona. V prípade osoby žalobcu mal zároveň za to, že sa jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísala (obdobne o tom hovorí i čl. 11 ods. 2 C.s.p.). Pokiaľ sa žalobca snaží tvrdiť, že „musel“ podpísať všetky tlačivá, ktoré mu boli predložené pri podpisovaní samotnej zmluvy a nemal možnosť výberu, možno to považovať len za účelové vyjadrenia, ktoré nie je možné akceptovať. Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu zmluvy o úvere donútený a podpis činil bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku.

13. Ohľadom dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný v odvolaní uviedol, že táto bola uzavretá platne podľa § 551 Občianskeho zákonníka a v súlade s právnymi predpismi. Ide o dobrovoľnú dohodu zmluvných strán, ktorá bola medzi žalobcom ako dlžníkom a ním ako veriteľom uzavretá písomne ako prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere. Mal za to, že spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Možnosť zabezpečenia záväzku je esenciálnou zložkou každého zmluvného vzťahu, na základe ktorého je veriteľ, resp. záujem veriteľa chránený pred zlou platobnou disciplínou dlžníka. Zabezpečenie záväzkov v zmluvných vzťahoch slúži k zvýšeniu právnej istoty veriteľa a zároveň prispieva k stabilite týchto vzťahov. Dohoda obsahuje tiež súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ustanoveniu § 551 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je obsiahnutá na samostatnom dokumente, a teda predstavuje osobitnú listinu a žalobca mal možnosť si predmetnú dohodu preštudovať a až následne na to potvrdiť jej prijatie svojím vlastnoručným podpisom. Dohoda ako samostatný dokument predstavuje len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávka bude splnená. Možnosť veriteľa zabezpečiť svoju pohľadávku, ktorá má spotrebiteľský alebo iný charakter nie je vylúčená. Samostatná povaha dohody je v rovnako v súlade so zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v ktorej zákonodarca pripustil možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku vyplývajúceho zo zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ak je táto dohoda uzatvorená vo forme osobitnej listiny. Bol tiež toho názoru, že žalobca nepreukázal ani existenciu hroziacej ujmy. Neosvedčil, že bez nariadenia neodkladného opatrenia by mu mohla vzniknúť značná, závažná a dokonca neodstrániteľná ujma. Žalovaný je práve opačného názoru a to, že nerealizovaním dohody o zrážkach zo mzdy by žalobcovi vznikla závažnejšia ujma ako realizovaním tejto dohody. Nerealizovaním zrážok zo mzdy by bol záväzok žalobcu voči žalovanému vyšší ako keby sa pravidelne vykonávali zrážky zo mzdy žalobcu. Každá platba v prospech zmluvy o úvere žalobcu sa totiž pripočítava prednostne na istinu, a teda aj dohodnuté úroky sa počítajú stále z nižšej sumy. Vyplnením dohody o zrážkach zo mzdy mal klient možnosť ju individuálne dohodnúť, to teda znemožňuje, aby šlo iba o formulárovú listinu, ktorú možno buď prijať alebo odmietnuť. Klient sa svojím pričinením podujal k jej podpisu, prijatiu, ovplyvneniu obsahu, a preto nemožno hovoriť o absencii individuálneho dojednania zabezpečovacieho prostriedku. Poukázal, že inštitút zrážok zo mzdy upravuje § 551 Občianskeho zákonníka a predstavuje legitímny prostriedok slúžiaci veriteľovi na zabezpečenie jeho dlhu. Ide o dohodu zmluvných strán, ktorú uzatvorila na základe ich dobrovoľnosti. Predmetná dohoda podľa neho spĺňa základné náležitosti, a to 1/ písomnú formu, 2/ súhlas dlžníka s dohodou, na znak čoho bola podpísaná, 3/ uvedenie rozsahu vykonávaných vo výške 420 eur a 4/ náležité identifikovanie platiteľa mzdy. Zákon vyžaduje, aby dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov bola uzatvorená písomne. Jednostranným príkazom veriteľa platiteľovi mzdy (pravidelného príjmu) takáto dohoda nemôže vzniknúť. Jej obsahom je totiž súhlas dlžníka s tým, aby platiteľ jeho mzdy alebo iného príjmu (ktorý nie je účastníkom tejto dohody) realizoval zrážky v dohodnutej výške a zrazené sumy vyplácal veriteľovi. Práve takýto súhlas bol daný podpisom na dohode, a preto ide o dvojstranný právny úkon, s ktorým sa spájajú následky zabezpečovacieho prostriedku. Uzavretím dohody vzniká veriteľovi právo, aby mu po uplynutí doby splatnosti pohľadávky boli prevedené sumy zrazené na základe tejto dohody zo mzdy alebo iného príjmu dlžníka. V dohode musí byť uvedené, v akom rozsahu sa majú vykonávať zrážky zo mzdy. V nijakom prípade nesmú byť zrážky vyššie, než ako ich ustanovuje pre výkon rozhodnutia § 866 Občianskeho zákonníka. Dohoda o vyšších zrážkach by odporovala zákonu, a preto by bola v časti prevyšujúcej dovolené zrážky neplatná (pozri § 41 Občianskeho zákonníka). Z toho jasne vyplýva, že celková výška, ktorá sa má zraziť, nie je obligatórna náležitosť dohody o zrážkach zo mzdy. Obligatórna náležitosť je výška mesačnej zrazenej sumy. V prípade dohody o zrážkach zo mzdy sa veriteľ dostáva do majetkovoprávneho styku s ďalším subjektom, ktorý nie je priamym účastníkom dohody o zrážkach zo mzdy, t. j. s platiteľom mzdy. Preto v dohode musí byť platiteľ mzdy náležite identifikovaný, ako to je uvedené v spornej dohode. Presné označenie platiteľa mzdy je potrebné už z toho dôvodu, že platiteľ musí mať spoľahlivý doklad o tom, že zrážky vykonáva oprávnene. Na základe uvedeného tak podľa neho nie je možné predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy vyhlásiť za neplatnú. Žalobca mal možnosť súhlasiť/nesúhlasiť alebo ju odmietnuť/neodmietnuť. Je to v nej jasne uvedené a vylúčil akékoľvek pochybnosti o možnosti odmietnutia dohody. Jej vyplnením mal klient možnosť dohodu individuálne dohodnúť, teda znemožňuje to, aby šlo iba o formulárovú listinu, ktorú možno buď prijať alebo odmietnuť. Klient sa svojím pričinením podujal k jej podpisu, prijatiu, ovplyvneniu obsahu, a preto nemožno hovoriť o absencii individuálneho dojednania zabezpečovacieho prostriedku. Zároveň podľa neho nie je pravdou, že v prípade dohody o zrážkach zo mzdy môže dôjsť k nekontrolovanému

konaniu zo strany veriteľa, pretože a/ právny predpis (§ 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka) obsahuje zákonný limit výšky vykonávaných zrážok tým, že zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, ako by boli v prípade výkonu rozhodnutia; b/ predbežným opatrením súdu možno uložiť aj povinnosť platiteľa mzdy nevykonávať zrážky podľa účastníkmi dohodnutej dohody o zrážkach zo mzdy (R 47/1974) a c/ ak by sa stalo, že platiteľ mzdy by zrazil dlžníkovi zo mzdy viac, než bol oprávnený a povinný zraziť, a tieto sumy by poukázal veriteľovi, veriteľ by sa na úkor dlžníka bezdôvodne obohatil, a preto by musel tieto sumy vrátiť (Lazar, J. a kol. Občianske právo hmotné. 2. diel. 3. doplnené a prepracované vydanie. Bratislava, IURA EDITION 2006, s. 79). Dohodu o zrážkach zo mzdy teda považoval za platnú a mal za to, že nedošlo k naplneniu § 451 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa ten kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Uviedol, že zákonodarca určuje výslovne, kde použitie určitého právneho inštitútu v spotrebiteľských vzťahoch nepripustí. Podľa § 53 ods. 7 Občianskeho zákonníka zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva k nehnuteľnosti je pri spotrebiteľskej zmluve neprípustné. Ak teda zákonodarca v tom istom zákone zakáže použitie jedného zabezpečovacieho prostriedku v spotrebiteľských vzťahoch a o ostatných mlčí, použitím výkladu a contrario je zrejme, že ostatné zabezpečovacie prostriedky sú v spotrebiteľských vzťahoch právne povolené (vrátane dohody o zrážkach zo mzdy). Ten istý záver platí aj v prípade ZoSÚ, pokiaľ by bolo možné uvažovať o tom, že žalobca je spotrebiteľom, čo rázne popiera. Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž výslovne uvádza, ktoré úvery sa nepovažujú za spotrebiteľské úvery, pričom medzi ne radí úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti (§ 1 ods. 3 písm. c/ a d/) a úver, na zabezpečenie ktorého sa od spotrebiteľa vyžaduje, aby ako zábezpeku uložil do úschovy veriteľa hnutelnú vec a zodpovednosť spotrebiteľa sa obmedzuje výlučne na túto založenú hnutelnú vec (§ 1 ods. 3 písm. o/). Z toho možno výkladom a contrario vyvodiť, že ostatné spôsoby zabezpečenia, medzi nimi aj dohoda o zrážkach zo mzdy, sú pre spotrebiteľské úvery prípustné. ZoSÚ prípustnosť zabezpečenia úverového vzťahu výslovne pripúšťa aj v § 4 ods. 1 (Poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a v § 9 ods. 1 písm. q/ (Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere). Aj príslušné ustanovenia Smernice 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, ktoré boli transponované do príslušných predpisov slovenského právneho poriadku (najmä ZoSÚ), výslovne pripúšťajú zabezpečenie spotrebiteľských úverov, pričom poukázal na jej úvodný odsek (14) a Článok 2 bod 2 písm. a/ a k/. Taktiež v Štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere (Standard European Consumer Credit Information) sa v Opise hlavných vlastností úverového produktu (Description of the Main Features of the Credit Product) výslovne uvádza kolónka Sureties required, ktorá v správnom preklade znie: Požadované zábezpeky/zabezpečenia (Toto je popis Vami poskytovaného zabezpečenia vo vzťahu k zmluve o úvere.) a v príslušnej vedľajšej kolónke je na doplnenie označený druh zabezpečenia (Kind of sureties). Teda ani na nijakom mieste v dotknutej smernici sa neprípustnosť dohody o zrážkach zo mzdy za účelom zabezpečenia zmluvy o úvere nespomína. Práve naopak - smernica výslovne uvádza, ktoré úvery a spôsoby ich zabezpečenia nie sú prípustné (dohoda o zrážkach zo mzdy medzi nimi nie je uvedená), pričom zabezpečenie pohľadávky veriteľa z úveru výslovne pripúšťa a jeho druh s výnimkou vyššie uvedených zabezpečení neobmedzuje. Aj sám zákonodarca teda, v súlade s príslušnou európskou legislatívou, zabezpečenie pripúšťa - v žiadnom prípade preto podľa neho nemožno námietku žalobcu o neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy považovať za relevantnú. Na základe vyššie uvedeného je teda zrejme, že neexistuje žiaden zákonný dôvod na to, aby dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút nemohla byť so spotrebiteľmi uzatváraná (žalovaný však, ako podrobne uvádza nižšie, v žiadnom prípade neuznáva status žalobcu ako spotrebiteľa, ani charakter zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným ako zmluvy spotrebiteľskej). V prípade, ak by sa pri každom predložení dohody o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi vyžadovalo rozhodnutie súdu, inštitút by stratil opodstatnenosť a nebol by ani zaradený k mimosúdnyim zabezpečovacím prostriedkom, ktoré si môže veriteľ uplatniť voči neplatiacemu dlžníkovi, ktorý nie je ochotný napriek upomienkam začať plniť svoj dlh. Navyše sa veriteľ tým snaží dlžníka ušetriť o navyšovanie dlžnej sumy, ktorá je spojená so súdnymi trovami, trovami exekučného konania a trovami právneho zastúpenia, na úhradu ktorých by mal právo.

14. Za mylné žalovaný považoval tvrdenie žalobcu o celkovej neplatnosti zmluvy o úvere z dôvodu údajných neprijateľných podmienok. Podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platí, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. To znamená, že súd môže určiť za neplatné jednotlivé neprijateľné podmienky, avšak toto ustanovenie neumožňuje súdu určiť

neplatnosť celej zmluvy pre existenciu neprijateľných podmienok. Navyše, podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Podľa komentára k Občianskemu zákonníku sa záver o oddeliteľnosti musí opierať o náležitý výklad právneho úkonu v súlade s pravidlami interpretácie uvedenými v § 35. Súčasne sa musí v celom rozsahu brať do úvahy vôľa konajúcich. Výklad sa musí urobiť v kontexte s celým právnym úkonom, s prihliadnutím na každú zložku jeho obsahu. (Vojčík, P.: Komentára k Občianskemu zákonníku 40/1964 Zb.: § 41, ASPI). Ďalej uviedol, že z hľadiska výkladu právneho úkonu je v zmysle judikatúry ústavného súdu potrebné uprednostniť výklad zachovávajúci platnosť právneho úkonu, a nie výklad, ktorý platnosť právneho úkonu popiera. Úmyslom zmluvných strán každej zmluvy je totiž uzavrieť platnú zmluvu a tento úmysel je potrebné pri výklade právneho úkonu chrániť. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 15.03.2012 v prejudiciálnom konaní vo veci C-453/10 A., A. proti SOS financ, spol. s r.o. (ďalej len "rozsudok"), ktorý je podľa neho plnom rozsahu aplikovateľný aj na predmetný spor. Súdny dvor sa v rozsudku zaoberal dvoma prejudiciálnymi otázkami Okresného súdu Prešov. Prvá prejudiciálna otázka sa vzťahovala k rámci ochrany spotrebiteľa podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len "Smernica"), a to v tom zmysle, či čl. 6 ods. 1 Smernice pri zistení nekalých zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve umožňuje urobiť záver, že zmluva ako celok spotrebiteľa nezaväzuje, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie. Vo vzťahu k prvej prejudiciálnej otázke rozhodol nasledovne: "Článok 6 ods. 1 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pri posudzovaní otázky, či zmluva uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá obsahuje jednu alebo viacero nekalých podmienok, môže bez uvedených podmienok naďalej existovať, sa súd, ktorý o veci rozhoduje, nemôže opierať len o prípadnú výhodnosť vyhlásenia neplatnosti dotknutej zmluvy ako celku pre jednu zo zmluvných strán, v tomto prípade spotrebiteľa." Súdny dvor v rozsudku zároveň uviedol, že "cieľom sledovaným normotvorcom Únie v rámci smernice je nastoliť rovnováhu zmluvných strán, pričom sa má v zásade zachovať platnosť zmluvy ako celku, a nie vyhlásiť za neplatné všetky zmluvy, ktoré obsahujú nekalé podmienky." Súdny dvor sa v rozsudku taktiež zaoberal aj kritériami, ktoré umožňujú posúdiť, či zmluva môže naďalej existovať bez nekalých podmienok, pričom uviedol, že "tak znenie článku 6 ods. 1 Smernice, ako aj požiadavky týkajúce sa právnej istoty ekonomických činností hovoria v prospech objektívneho prístupu pri výklade tohto ustanovenia, takže... situáciu jednej zo zmluvných strán, v tomto prípade spotrebiteľa, nemožno považovať za rozhodujúce kritérium pre budúci osud zmluvy". Vo vzťahu k jeho odpovedi na prvú prejudiciálnu otázku žalovaný uviedol, že rozsudok jasne a jednoznačne potvrdil, že cieľom čl. 6 ods. 1 Smernice nie je povinnosť členských štátov nariadiť neplatnosť celej zmluvy. Práve naopak, európske právo podľa rozsudku, a to aj s odkazom na čl. 6 ods. 1 Smernice v zásade obmedzuje nezáväznosť pre spotrebiteľa na konkrétnu podmienku, pričom zmluva ako taká existuje ďalej. Navyše, pri určovaní, či zmluva môže existovať bez nekalých podmienok je súd v zmysle rozsudku povinný prihliadať výlučne na objektívne kritériá. V tomto smere je teda podľa európskeho práva irelevantné, či by prípadné vyhlásenie neplatnosti zmluvy ako celku bolo pre spotrebiteľa výhodnejšie. Vzhľadom na uvedené mal za to, že vyhlásenie neplatnosti celej zmluvy o úvere ako celku tak, ako to navrhuje žalobca nemá žiadnu oporu v ustanoveniach vnútroštátneho a ani európskeho práva.

15. S odkazom na § 451 Občianskeho zákonníka žalovaný tiež uviedol, že podľa jeho názoru zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere. Predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a on majetkový prospech získal z poctivých zdrojov.

16. Žalobca sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

17. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

18. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie dôsledne zaoberal posúdením opodstatnenosti žaloby v napadnutej vyhovujúcej časti, v ktorej sa žalobca domáhal určenia neplatnosti zmluvy o úvere ako aj

popri nej uzatvorenej osobitnej dohody o zrážkach zo mzdy, a tiež zaplata bezdôvodného obohatenia vo výške 247,70 eur a primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur. Z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobca preukazoval opodstatnenosť svojej žaloby v danej časti a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaný bránil proti uplatňovaným nárokom, súd prvej inštancie správne zameral svoje dokazovanie na zisťovanie všetkých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyplynuli najavo, následne tieto v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 C.s.p. v spojení s § 191 C.s.p.) vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, z ktorých vyvodil aj správne právne závery. Súd prvej inštancie náležite vychádzal zo spotrebiteľskej povahy právneho vzťahu strán sporu a správne tiež identifikoval typ príslušnej úverovej zmluvy ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ. Súd prvej inštancie dôsledne vyhodnotil otázku platnosti samotnej zmluvy z hľadiska jej dovolenosti v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka ako aj neprijateľnosti v zmysle § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a dospel k správne záveru o jej neplatnosti. Relevantne sa v tomto ohľade zameral najmä na posúdenie zjavnej neprímeranosti výšky odplaty a úroku, resp. vzájomných zmluvných plnení strán (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ako aj posúdenie prípustnosti výšky odplaty (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka). Následne rovnako správne dospel k záveru o neplatnosti od zmluvy závislej dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá mala zabezpečovací charakter voči úverovému záväzku dlžníka, a to z dôvodu jej akcesorickej povahy a s poukazom na neprijateľnosť zmluvných podmienok v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na neplatnosť samotnej zmluvy a dohody dospel tiež k zodpovedajúcemu záveru o dôvodnosti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451, § 456 a 457 Občianskeho zákonníka, ktoré žalobcovi správne priznal v ním požadovanej výške (§ 216 ods. 1 C.s.p.). Na základe úspešného uplatnenia jeho spotrebiteľských práv v spore žalobcovi následne správne priznal aj uplatnený nárok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie, v primeranom rozsahu opodstatnenom konkrétnymi okolnosťami prípadu. Pri svojom právnom posúdení súd prvej inštancie vychádzal z príslušných vyššie uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka, ZoSÚ a zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré aj správne vyložil náležitým spôsobom, eurokonformne a v súlade s relevantnou judikatúrou a rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Svoje závery, pre ktoré žalobe vyhovel (z dôvodu naplnenia predpokladov neplatnosti zmluvy o úvere a dohody o zrážkach zo mzdy, ďalej zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného na úkor žalobcu a z toho vyplývajúceho splnenia podmienky na priznanie finančného zadosťučinenia) aj riadne v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnil. Svoj myšlienkový postup dôkladne vysvetlil, a to nielen s poukazom na rozhodujúce skutočnosti zistené výsledkami vykonaného dokazovania, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Súd prvej inštancie sa podrobne a presvedčivo vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi a dôkaznými návrhmi sporových strán a dôsledne posúdil opodstatnenosť všetkých právne a skutkovo relevantných námietok strán sporu súvisiacich s príslušným predmetom konania.

19. Súd prvej inštancie teda v prvom rade správne ustálil spotrebiteľský charakter predmetnou zmluvou o úvere vzniknutého vzťahu medzi stranami sporu a samotnú zmluvu posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle ZoSÚ. Tvrdenia žalovaného popierajúce tieto závery súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za nepodložené a celkom nedôvodné. Žalovaný nijako nepreukazoval, netvrdil a ani z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca - fyzická osoba pri uzatváraní zmluvy vystupoval či konal v rámci výkonu podnikateľskej činnosti. Z posudzovaného zmluvného vzťahu je pritom zjavné, že žalovaný ako známy nebankový subjekt podnikajúci v činnosti poskytovania úverov (priamo aj "poskytovania spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov") na základe zmluvy uzatvorenej na jeho vlastnom formulári žalobcovi poskytol úver, ktorý spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru podľa ZoSÚ (§ 1 ods. 2 a 3), čo žalovaný nijakým relevantným spôsobom nespochybnil.

20. Pokiaľ žalovaný v súvislosti s neplatnosťou úverovej zmluvy v odvolaní poukazoval na slobodu a vážnosť vôle žalobcu, ktorá bola potvrdená jeho podpisom, resp. sa tiež odvolával na predpoklad jeho priemerného vnímania a informovanosti, tieto námietky odvolací súd považuje v preskúmvanej veci za irelevantné. Daná argumentácia by mohla mať význam pri určení neplatnosti podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný), ale nie v predmetom prípade zistených dôvodov neplatnosti týkajúcich sa dovolenosti

právneho úkonu, ktorý v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka nesmie svojim obsahom alebo účelom odporovať zákonu, či ho obchádzať alebo sa priečiť dobrým mravom (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke pritom koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej, s primeranou obvyklou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané, až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 z 26.04.2012).

21. V danom prípade žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 2.700 eur, ktorý sa zaviazal splniť 12 mesačnými splátkami po 420 eur s celkovou úhradou 5.040 eur (zahŕňajúcou poplatok 2.340 eur). Pokiaľ teda súd prvej inštancie založil neplatnosť predmetnej spotrebiteľskej úverovej zmluvy na neprimeranej výške odplaty z úveru a hrubom nepomere ich vzájomných zmluvných plnení, náležite poukazujúc na výšku odplaty v danom prípade dosahujúcu 86,57 % ročne, odvolací súd sa stotožňuje s jeho záverom, že dojednaná odplata je rozpore s dobrými mravmi. Z údajov zverejnených Ministerstvom financií SR o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2011, t.j. obdobie príslušné uzavretiu predmetnej zmluvy, vyplýva, že pri úveroch so zmluvnou splatnosťou od 1 do 5 rokov vo výške od 1.500 do 6.500 eur priemerná ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len "RPMN") predstavovala hodnotu 20,56 %. RPMN sa rozumejú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru (§ 2 písm. i/ ZoSU). Podľa údajov NBS v čase uzavretia zmluvy (marec 2011) bola priemerná výška úrokov pri spotrebiteľských a tzv. ostatných úveroch poskytovaných bankami domácnostiam s dobou splatnosti 1-5 rokov vo výške 11,76 %. Z uvedeného je zrejmé, že v porovnaní s podobnými úvermi (výškou úveru, dobou splatnosti a časom dojedania) určená výška odplaty z úveru v danom prípade niekoľkonásobne prevyšuje nielen obvyklé úverové miery bánk, ale tiež hodnotu priemerných RPMN úverov veriteľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Uvedené by platilo aj v prípade súdom prvej inštancie vyčíslenej úrokovej miery 28,8 % ročne (viac ako dvojnásobné prevýšenie), ak by sa ako úrok do úvahy brala len 1/3 sumy poplatku vo výške 780 eur v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Nepochybne teda možno súhlasiť, že dojednaná odmena (odplata) žalovaného ako dodávateľa za poskytnutie istiny spotrebiteľovi v rámci ich spotrebiteľského úverového vzťahu - ktorá bola vymedzená v predmetnej zmluve ako suma poplatku 2.340 eur (k sume istiny úveru 2.700 eur na 12 mesiacov), bola v posudzovanom ohľade zjavne neprimeranou. Je preto odôvodnené predpokladať, že pokiaľ by žalobca ako spotrebiteľ nebol v zložitej finančnej situácii, nezaviazal by sa platiť takto neprimerane vysokú odplatu ako cenu požičaných peňazí. Uvedené bolo v tomto prípade navyše podporené aj skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, že prevažný rozsah poskytnutého úveru slúžil na účel splatenia predchádzajúcich úverov u žalovaného (okrem vyplatenej sumy 900 eur). Odvolací súd tiež poukazuje aj na súladnosť prijatého záveru s relevantnou judikatúrou (napr. rozsudky Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/16/2022 zo dňa 28.06.2022, 8Co/116/2020 zo dňa 29.06.2021 sp. z. 8Co/20/2018 zo dňa 21.07.2020 a sp. zn. 9Co/60/2019 zo dňa 26.09.2019, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/27/2018 zo dňa 31.01.2019 a sp. zn. 11Co/38/2018 zo dňa 13.09.2018 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/404/2017 zo dňa 31.05.2018). Z dôvodu rozporu s dobrými mravmi v zmysle § 39 tak bola predmetná úverová zmluva absolútne neplatným právnym úrokom a príslušný záver súdu prvej inštancie bol vecne správny.

22. Zároveň však treba poukázať aj na to, že správne súd prvej inštancie konštatoval, že predmetná úverová zmluva je neplatná aj pre rozpor s najvyššou prípustnou mierou odplaty v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Ten pre prípady poskytovania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, vo svojom príslušnom znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere stanovoval, že odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Na účel posúdenia "podstatného prevýšenia odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery" možno v danom prípade použiť vyššie uvedený údaj o výške

priemernej RPMN 20,56 % poskytovanej veriteľmi v obdobných spotrebiteľských úveroch v danom čase. V zmluve dojednaná hodnota odplaty za rok (úver poskytnutý na 12 mesiacov) predstavujúca 86,57 % teda viac ako 4-násobne presahovala ročnú hodnotu priemerných celkových nákladov úveru v obdobných prípadoch, čo podľa názoru odvolacieho súdu rozhodne napĺňa podmienku podstatného prevýšenia obvyklej odplaty.

23. Vzhľadom na neplatnosť samotnej úverovej zmluvy bol správny aj záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu jej akcesorickej (vedľajšej resp. závislej) povahy. V preskúmvanej veci nebolo sporné, že predmetná dohoda slúžila na zabezpečenie úverovej pohľadávky vzniknutej na základe vyššie skúmvanej zmluvy o úvere. V danej písomnej dohode, uzavretej medzi stranami sporu na osobitnej listine toho istého dňa ako samotná zmluva, bola popri identifikácii platiteľa mzdy dohodnutá výška zrážok 420 eur totožná s výškou zmluvne dohodnutých splátok úveru. Ako zistil súd prvej inštancie, zabezpečovaná pohľadávka bola identifikovaná (len) variabilným symbolom úverovej zmluvy a dohoda tiež odkazovala na vystavenie zmenky dlžníkom (na zaplatenie neurčenej zmenkovej sumy so zmenkových úrokom 0,25 % denne zákonným úrokom z omeškania 6 % ročne). Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov je jednou z foriem zabezpečenia záväzku (§ 551 Občianskeho zákonníka). Z akcesorickej povahy zabezpečenia záväzkov vyplýva, že vedľajší (zabezpečovací) záväzok nemôže platne vzniknúť bez existencie platného hlavného (zabezpečovaného) záväzku. Vedľajšie záväzkové vzťahy sledujú osud hlavného záväzkového vzťahu a dôsledkom ich akcesorickej povahy je okrem iného aj to, že trvajú len za predpokladu platnosti hlavného záväzkového vzťahu. Ak bola teda zmluva o úvere ako dojednanie o založení hlavného záväzku neplatná, nemohlo platne vzniknúť ani jeho zabezpečenie, a teda neplatnou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ako to správne doviedol súd prvej inštancie. Odvolacie námietky žalovaného týkajúce sa prípustnosti danej formy zabezpečenia záväzku a splnenia formálnych a obsahových náležitostí dohody sú preto celkom neopodstatnené.

24. Z hľadiska správnosti záveru súdu prvej inštancie o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a jeho záveru, že dohoda bola zároveň neplatnou pre neprijateľnosť zmluvných podmienok (§ 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka) sú bez významu námietky žalovaného v odvolaní týkajúce sa individuálneho charakteru tohto dojednania. Individuálne dojednanie neprijateľných zmluvných podmienok v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje zákonnú výnimku zo zákazu, a teda neplatnosti takýchto ustanovení spotrebiteľských zmlúv. Možno poukázať na to, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Platí vyvrátená domnienka, podľa ktorej sú všetky zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom štandardne (nie individuálne) dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Bremono preukázania individuálneho dojednania preskúmvanej dohody tak spočívalo na žalovanom, ktorý bol povinný predložiť dôkaz o tom, že ju skutočne so žalobcom osobitne dojednával, rokoval o zmluvných podmienkach a táto je teda výsledkom vyjednaných podmienok reflektujúcich i záujmy žalobcu. Žalovaný v tomto ohľade však len nedostatočne uvádzal, že "vyplnením dohody mal klient možnosť ju individuálne dohodnúť" a "podujal k jej podpisu, prijatiu, ovplyvneniu obsahu", ale nijako nepreukázal, že žalobca mohol skutočne ovplyvniť obsah dojednaní dohody a na preukázanie takých skutočností ani nenavrhol vykonanie dokazovania. Za absencie preukázania relevantných okolností zo strany žalovaného tak nebolo možné dôjsť k inému záveru ako tomu, že predmetná dohoda nebola dojednaná individuálne, ako to správne doviedol aj súd prvej inštancie. Pokiaľ teda žalovaný len neopodstatnene namietal existenciou výnimky zo zákazu neprijateľných podmienok, daný záver súdu prvej inštancie, týkajúci sa (prípustného) posúdenia neprijateľnosti spotrebiteľského dojednania dohody, nebol v odvolaní relevantne spochybnený.

25. V dôsledku správnosti vyššie uvedených záverov súdu prvej inštancie nemôžu obstať ani odvolacie námietky napádajúce priznanie bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný všeobecne zakladal len svojom nesprávnom posúdení platnosti úverovej zmluvy a dohody o zrážkach zo mzdy. Odvolanie žalovaného bolo tak aj v tejto časti nedôvodné.

26. Súčasťou žalovaným napadnutej vyhovujúcej časti rozsudku bolo aj priznanie nároku na primerané finančné zadostučinenie. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal tento zákonný nárok (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) vzhľadom na úspešné uplatnenie jeho spotrebiteľských nárokov v spore (úspešné uplatnenie porušenia práv a povinností ustanovených osobitnými predpismi

na ochranu spotrebiteľa), ktoré bolo vyššie potvrdené aj zo strany odvolacieho súdu. Prvoinštančný súd žalobcovi zadosťučinenie priznal v ním požadovanej výške 300 eur, primeranosť ktorej podrobne zdôvodnil okolnosťami prípadu (žalovaným vymáhaná suma zo záväzku prevyšujúca 18.000 eur, ťaživá situácia žalobcu, intenzita a časové trvanie závadného konania, protiprávne správanie žalovaného s povahou jeho skoro až úžernického správania, dlhodobé nekalé a protiprávne praktiky žalovaného). Odvolací súd dáva pozornosť, že žalovaný v odvolaní neuplatňoval žiadne námietky týkajúce sa daného konkrétneho a odôvodneného záveru súdu prvej inštancie. Odvolaciemu súdu teda neprináležalo bližšie preskúmať odvolaním nedotknutý záver súdu prvej inštancie, ktorý tak treba považovať bez ďalšieho za vecne správny.

27. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcom uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť záverov súdu prvej inštancie, ktorými bolo žalobe vyhovené. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu žalobcovi žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s Čl. 17 základných princípov C.s.p., zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn 7 Cdo 14/2018 zo dňa 28.02 2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).